

باسمه تعالی

دستورالعمل تنظیم بازار خودروی سواری (مصوبه جلسه ۵۴۳ شورای رقابت) به همراه اصلاحات بعدی

مقدمه

باتوجه به وضعیت انحصاری بازار خودروی سواری در کشور بر اساس بالا بودن شاخص های تمرکز؛ تقاضای انباشته در بازار؛ ممنوعیت یا محدودیت واردات طی سال های اخیر؛ پایین بودن قدرت انتخاب مصرف کنندگان؛ برخی احکام قانونی همچون ماده ۱۲ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب ۱۴۰۰/۷/۲۴؛ بند (ف) تبصره (۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور و تبصره ۵ قانون اصلاح ماده (۱۰) قانون ساماندهی صنعت خودرو مصوب ۱۴۰۱/۹/۹، که وضعیت انحصاری این بازار را شدیدتر ساخته اند، ضمن دریافت نظرات مشورتی و پیشنهادها، شورای رقابت به استناد بند ۵ ماده ۵۸ قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و باتوجه به مفاد ماده ۲ و ماده ۷ قانون ساماندهی صنعت خودرو، در جلسه شماره ۵۴۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ دستورالعمل تنظیم بازار خودروی سواری را به شرح ذیل تصویب نمود: (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶).

ماده ۱: تعاریف

واژه‌ها و اصطلاحات مندرج در این دستورالعمل در معانی مشروحه زیر به کار می روند:

- ۱-۱- (طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶ جذب شد)
- ۱-۲- وزارت صمت: وزارت صنعت، معدن و تجارت.
- ۱-۳- قانون: قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- ۱-۴- سازمان حمایت: سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان.
- ۱-۵- دستورالعمل: دستورالعمل تنظیم بازار خودروی سواری مصوب شورای رقابت.
- ۱-۶- خودرو: خودروهای سواری تولیدی، مونتاژ و وارداتی.

۱-۷- عرضه کننده خودرو: تولیدکنندگان و واردکنندگان خودرو.

ماده ۲: تشخیص انحصار

بازارتامی خودروهای سواری شامل خودروهای تولیدی، مونتاژ و وارداتی، انحصاری تشخیص و از این پس مشمول این دستورالعمل هستند.

ماده ۳: دستورالعمل قیمت گذاری

۱-۳: بنای تنظیم قیمت خودرو، بر اساس ضوابط قیمت گذاری مصوب هیات تعیین و تثبیت قیمت ها است که توسط سازمان حمایت محاسبه می شود و به وزارت صمت اعلام می گردد. وزارت صمت قیمت ها را با رعایت مفاد این دستورالعمل به خودروسازان ابلاغ می نماید و این قیمت ها برای عرضه کننده خودروسازان لازم الاجراست. (طی مصوبه ۶۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۵ و مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶ اصلاح گردید).

تبصره ۱: قیمت محاسباتی در این بند، قیمت عرضه کننده خودرو و بدون لحاظ هزینه های مصرف کننده (مانند مالیات بر ارزش افزوده، بیمه شخص ثالث، عوارض شماره گذاری و هزینه های پست و فرجا و غیره) است.

تبصره ۲: قیمت کلیه خودروهای وارداتی بر اساس ضوابط قیمت گذاری کالاهای وارداتی مصوب هیات تعیین و تصویب قیمت ها توسط سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان سازمان محاسبه و توسط عرضه کننده خودروسازان لازم الاجراست. (اجتاقی طی مصوبه ۶۱۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۲)

۲-۳: با هدف نهاده سازی فضای رقابتی برای هر خودرو، بر اساس قیمت حداقل سه خودروی خارجی هم رده از نظر کلاس، کیفیت و استاندارد، قیمتی به عنوان قیمت پایه رقابتی توسط وزارت صمت استخراج و اعلام می شود. وزارت مذکور می تواند نسبت به استفاده از ظرفیت نهادهای حرفه ای داخلی و حسب مورد، مراجع خارجی معتبر جهت تعیین ملاک های مقایسه استفاده نماید. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶)

تبصره: عرضه کننده خودرو می تواند خودروهای هم رده محصولات خود در بازار جهانی را به وزارت صمت پیشنهاد کند. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶)

۳-۳: خودروهای سواری، بر اساس ترازایی (Benchmarking) با حداقل سه خودروی رقیب (شبه) خارجی مقایسه شده و بر اساس شاخص رقابت پذیری ذیل رتبه بندی می شوند.

$$CI = \frac{(P_b - P_d)}{P_b} \times 100$$

که در آن متغیر CI شاخص رقابت پذیری و متغیر P_b برابر است با قیمت پایه رقابتی (بر اساس قیمت عرضه کننده خود) که در بند ۳-۲ تعریف شده و متغیر P_d برابر است با قیمت محاسباتی بند ۳-۱ به علاوه ی هزینه های مصرف کننده (مانند مالیات بر ارزش افزوده، بیمه شخص ثالث، عوارض شماره گذاری و هزینه های پست و فرجا و غیره).

بصره ۱: نرخ ارز بازار متغیل (یا بازار جایگزین آن)، اعلامی بانک مرکزی ج.ا.ا. بنامی محاسبه می باشد.

بصره ۲: نرخ ارز موضوع بصره ۱، متوسط شش ماهه خواهد بود و حسب مورد، می تواند در بازه های زمانی کمتر و بیشتر باشد.

۳-۴- رتبه بندی قیمت بر اساس شاخص رقابت پذیری محصول که در بند ۳-۲ معرفی شده، مطابق جدول ذیل تعریف می گردد.

جدول رتبه بندی قیمتی

رتبه	محدوده شاخص رقابت پذیری
A	$25 < CI$
B	$15 \leq CI < 25$
C	$5 \leq CI < 15$
D	$-5 \leq CI < 5$
E	$-15 \leq CI < -5$
F	$-25 \leq CI < -15$
G	$CI < -25$

۳-۵- چنانچه قیمت محاسبه شده در بند ۳-۱ از منظر رده بندی با موضوع بند ۳-۴ در رده های A تا G انطباق یابد توسط وزارت صمت اعلام می گردد.

(اصلاحی طی مصوبه ۳۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶)

بصره: خودروهای که در رتبه قیمتی F و G قرار دارند به مدت یک سال فرصت برای ارتقاء رتبه بالاتر خواهند داشت و در غیر این صورت عرضه کننده

خودروهای مذکور اجازه افزایش قیمت نخواهند داشت.

۳-۶- وزارت صمت بر حسب رقابت پذیری هر خودرو را مطابق باروش فوق الذکر به صورت شفاف اطلاع رسانی می نماید. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶)

۳-۷- در خصوص خودروهای جدید، ضوابط و معیارهای آن توسط وزارت صمت تعریف و مشخص و به سازمان حمایت اعلام می شود. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶)

ماده ۴: شرایط طرف تقاضا

۱. حداقل سن متقاضیان خرید خودرو ۱۸ سال باشد.
۲. دارا بودن کوانتنامه رانندگی برای متقاضیان خرید خودرو الزامی است.
۳. متقاضیانی که طی ۴۸ ماه گذشته صدور فاکتور خودرو نزد شرکت های ایران خودرو و سایپا طی ۲۴ ماه گذشته صدور فاکتور خودرو نزد دیگر شرکت ها داشته اند امکان ثبت نام و خرید خودرو ندارند.
۴. متقاضیانی که دارای پلاک انتظامی فعال هستند امکان ثبت نام و خرید خودرو ندارند.
- تصوه: کسانی که دارای یک پلاک انتظامی فعال هستند و عمر خودرو موضوع پلاک مذکور بیش از ۵ سال باشد از ممنوعیت فوق مستثنی هستند (انجاقی طی رای ۱۳۷-۰۲-ه ت مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۸ هیئت تجدید نظر)
۵. انتقال امتیاز و حقوق ناشی از خرید خودرو، به اشخاص ثالث (حتی به صورت وکالتی) و نیز فروش حواله خودرو به صورت وکالتی ممنوع است.
۶. امکان صلح در قرارداد وجود ندارد.
۷. (حذف شده طی مصوبه جلسه ۵۷۱ شورای رقابت مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۲)
۸. امکان ثبت نام و خرید خودرو برای اشخاص حقوقی وجود ندارد.
۹. مبلغی از بهای فروش خودرو باید در حساب خریدار موجود باشد که بر اساس نوع برنامه فروش متغیر است:

الف- در روش های فروش فوری یا فوق العاده، ۵۰ درصد از مبلغ فروش خود (بر اساس بخشنامه اعلامی فروش) باید در حساب بانکی متقاضی باشد و تا پس از خرید خود و امکان برداشت آن مبلغ وجود ندارد.

ب- در روش پیش فروش، به اندازه مبلغ پیش پرداخت (بر اساس بخشنامه اعلامی فروش) که با توجه به تبصره ماده (۴) آیین نامه اجرایی قانون حمایت از مصرف کنندگان خود مصوب ۱۳۹۵ هیات وزیران، حداکثر تا ۵۰ درصد از مبلغ فروش خود می باشد، باید در حساب بانکی متقاضی باشد و تا پس از خرید خود و امکان برداشت آن مبلغ وجود ندارد.

تبصره: مشمولین ماده ۱۲ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب ۱۴۰۰/۰۷/۲۴ و تبصره ۵ قانون اصلاح ماده (۱۰) سازمانی صنعت خودروسازی مصوب ۱۴۰۱/۰۹/۰۹، مشمول این ماده نیستند. (الحاقی طی مصوبه ۶۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۲)

ماده ۵: شرایط طرف عرضه

۱. تولیدکنندگان خودروسازی (اعم از تولید داخلی و مونتاژی) موظفند در ابتدای هر سال برنامه تولید را به تکلیک ماه به شورای رقابت و وزارت صمت اعلام نمایند. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶).

تبصره ۱: وزارت صمت میزبان تحقق برنامه تولید را به صورت مستمر پایش کرده و در صورت عدم تحقق، راهکارهای پیشنهادی رفع مشکلات و چالش های سیر تحقق برنامه تولید را به شورای رقابت اعلام می نماید.

تبصره ۲: سازمان حمایت به طور مستمر وضعیت عرضه و تعهدات تولیدکنندگان خودروسازی و گزارش آن را به شورای رقابت ارائه می نماید. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶).

۲. به منظور بهبود رقابت پذیری و تنظیم عرضه خودروسازی رقابت با همکاری وزارت صمت، سالانه میزبان و نوع واردات خودروسازی را به مراجع ذی ربط پیشنهادی نماید. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶).

۳. هرگونه تغییر قیمت خودروسازی از نصب آپشن یا قطعات که اجباری (بر اساس الزامات قانونی) نباشند، پس از تأیید وزارت صمت به سازمان حمایت اعلام و اثر قیمتی آن جهت تأیید و ابلاغ به وزارت صمت اعلام گردد. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶).

۴. به منظور شناسایی مصرف‌کنندگان واقعی و تسهیل دسترسی به بازار، کلیه عرضه‌کنندگان خود و موظفند طرح‌های فروش و پیش‌فروش خود را در سامانه خودارایه نمایند، به گونه‌ای که پیش از ثبت نام از وجود مبلغ تناظر با طرح فروش منطبق با آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از مصرف‌کنندگان خود و در حساب متقاضی اطمینان حاصل گردد.

۵. عرضه‌کنندگان خود و می‌توانند در زمان انعقاد قرارداد فروش خود و به مشتریان، اطلاعات مربوط به خود و خریدار را در سامانه یکپارچه عرضه خود و ثبت نمایند. نظارت بر عملکرد عرضه‌کنندگان خود و در سامانه مذکور بر عهده وزارت صمت می‌باشد. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۲)

۶. عرضه‌کنندگان حق پیش‌فروش خود و‌هایی که قیمت آن تعیین نشده را نخواهند داشت.

۷. بر اساس ماده ۴ قانون ساماندهی صنعت خود و، بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار متاخرین ارز برای واردات خود و را تسهیل نماید. ماده ۶: وزارت صمت می‌تواند پیش‌نمادی جهت خروج برخی از خود و‌ها از شمول ضابطه قیمتی بند ۳-۳ ماده ۳ و نیز ماده ۴ این دستورالعمل، با تعیین کف مقدار عرضه به شورای ارائه نماید. (اصلاحی طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶)

ماده ۷: سایر موارد

- ۱- دستورالعمل‌های قبلی شورای رقابت در خصوص تنظیم بازار خود و‌ی سواری در صورت مغایرت با این دستورالعمل لغو می‌گردد.
- ۲- شورای رقابت حسب شرایط و بر اساس تشخیص، این دستورالعمل را مورد ارزیابی و بازبینی قرار خواهد داد.

ماده ۸: این دستورالعمل در جلسه شماره ۵۴۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ شورای رقابت مصوب و طی جلسات شماره ۵۷۱، ۶۱۴، ۶۳۰، ۶۳۲، ۶۳۳ شورای رقابت و

رای ۱۲۷-۰۲-هت هیئت تجدیدنظر، اصلاح گردید که شامل هشت ماده و ۱۰ تبصره می‌باشد.